

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

Stg. GEHEIM

- 2 NOV. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President,
Plein 1813 no.4,
te
's-G R A V E N H A G E.
t.a.v. Mr. J.Kielstra.

Handwritten notes and signatures:
MP
VAVUR
Rip
Gans TB
4

Bijlage(n): 1.

Nr 978.578

Uw brief van:

Onderwerp:

's-Gravenhage. 27 november 1969.
President Kennedylaan 25

Het Anti-NAVO-congres te Amsterdam.

VERTROUWELIJK

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie - mede onder verwijzing naar mijn brief no. 978.578 d.d. 25 november 1969 - een rapport aan te bieden met betrekking tot het vorige week in Amsterdam gehouden anti-NAVO-congres.

Aanvullende gegevens betreffende dit congres hoop ik U binnenkort te kunnen doen toekomen.

Een exemplaar van dit rapport zond ik rechtstreeks aan de Ministers van Binnenlandse Zaken, van Buitenlandse Zaken, van Onderwijs en Wetenschappen, van Justitie, en van Defensie.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Handwritten signature: A. Kuipers

Drs. A.Kuipers.

VERTROUWELIJK

Stg. GEHEIM ~~VERTROUWELIJK~~

Behoort bij brief no. 978.578

Ex.no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 8 blz.

HET ANTI-NAVO-CONGRES TE AMSTERDAM

Het Anti-NAVO-congres dat op 21 en 22 november j.l. te Amsterdam in het RAI-congrescentrum is gehouden, heeft stellig niet geheel aan de verwachtingen van de organisatoren beantwoord. Vertegenwoordigers van de Nederlandse Studenten Raad (NSR), de Socialistische Jeugd (SJ), de Bond van Dienstweigeraars (witte BVD) en de Amsterdamse afdeling van de Federatie van Jongerengroepen (FJG) van de PvdA - de organisaties die deze internationale manifestatie hebben voorbereid - hebben nog tot kort voor het congres veel grotere aantallen deelnemers verwacht dan er tenslotte zijn opgekomen. Men heeft een moment gevreesd dat de zaal die men gehuurd had (capaciteit 1500 plaatsen) te klein zou blijken te zijn; op vrijdagavond echter trok het congres niet meer dan ca 1000 belangstellenden, op zaterdag niet meer dan ca 600. Ook de deelname aan de demonstratieve optocht door Amsterdam bleef kennelijk beneden de verwachtingen. De "honderden" Franse, Belgische en Duitse studenten die zich - volgens de organisatoren - hadden aangekondigd, bleven weg. Met ongeveer 1200 vreedzame demonstranten maakte de stoet dan ook geen grote indruk.

Hoewel in de kring van de organisatoren de stemming na afloop enigszins gedrukt was en men niet van een geslaagd congres meende te kunnen spreken, was men toch positief over de mogelijkheden tot verdere acties, waarvoor op dit congres de voorwaarden geschapen waren. In gesprekken tussen de Nederlandse organisatoren en de vertegenwoordigers van buitenlandse organisaties werd men het er over eens dat deze acties sterker dan voorheen internationaal gecoördineerd zouden moeten worden.

Het anti-NAVO-comité, dat het congres had voorbereid, werd daarom niet ontbonden, maar omgezet in een comité ter oprichting van een "anti-imperialistisch informatiecentrum".

Het congres

Het congres verliep in een tamelijk matte stemming zonder bijzondere hoogtepunten. Voor een belangrijk deel hield dit verband met taalmoeilijkheden. De buitenlandse deelnemers, die voor enig vuurwerk

Stg. GEHEIM~~VERTROUWELIJK~~

Behoort bij brief no. 978.578

- 2 -

hadden kunnen zorgen, konden blijkbaar slechts met moeite worden gevolgd. Door de vertalingen (soms achteraf) ging het effect van hun toespraken soms verloren. Anderzijds zagen de Nederlandse sprekers er op een zeker moment vanaf hun voordracht in het Engels te houden - zoals was afgesproken - zodat het contact tussen de Nederlandse en de ca 90 buitenlandse deelnemers ook daardoor bemoeilijkt werd.

Als eerste sprak Eric de Lange over de geschiedenis van de NAVO en over de noodzaak van de vorming van een internationaal anti-NAVO-front.

Vervolgens hield Bill Jones, een klandestien het land binnengesmokkelde Amerikaanse deserteur, een pleidooi voor voorlichting en steun aan Amerikaanse militairen in Europa en aan deserteurs en deden David Subako, een vertegenwoordiger van het "Pan-African Congress", en George Sangumba van de Angolese bevrijdingsbeweging Unita, een beroep op de "revolutionaire krachten in Europa" voor steun aan de verzetsbewegingen in Zuid-Afrika, Rhodesië, Angola, Guinee en Mozambique.

Achtereenvolgens spraken daarop Paul Dijkstra van het Universitair Asylfonds (UAF) over een betere opvang van vluchtelingen en deserteurs in Nederland, een Portugese deserteur over zijn oorlogservaringen in Angola en Guido Totté, een vertegenwoordiger van de Belgische "Socialistische Jonge Wachten" (SJW), over de NAVO als instrument van het imperialisme en kapitalisme.

Pietro Marcenaro, een vertegenwoordiger van de Italiaanse PSIUP, pleitte ervoor, dat de "nieuwe ervaringen" (zoals de Vietnamese oorlog en de sociale strijd, bijvoorbeeld in Italië) gestalte zouden krijgen in "nieuwe organisatievormen", en dat de arbeiders zich zouden verenigen tegen het imperialisme en tegen de heilige alliantie van de werkgevers: de NAVO.

Voor de Franse "Union Nationale des Etudiants de France" (UNEF) spraken Marc Olivier en een zekere Akin. Beiden riepen op tot actie, waarbij zij de congresgangers met name uitnodigden tot deelname aan het Europees congres voor studentenorganisaties dat op 21 februari 1970 in Parijs zal worden gehouden.

- 3 -

Griekenland kreeg uiteraard bijzondere aandacht. Mevrouw Marie Jose van Nieuwstadt van het Nederlands Griekenland Comité ontlokte de congresgangers een sterke reactie met haar verzoek om steun aan een drie maanden durende "grootse inzamelingsactie" ten behoeve van het financieel noodlijdende linkse verzet in Griekenland. De Grieken Yannis Andricopoulos (van de studentenorganisatie EFEE), Dimitrof Manolakos en mevrouw Nathassa Zicku (van het Patriottisch Front) spraken over de militaire dictatuur in Griekenland en over de NAVO als instrument ter onderdrukking van het Griekse volk.

De Deen Erik Jensen gaf een toelichting op de geruchtmakende publicaties in Denemarken over geheime NAVO-zaken, waarbij hij recentelijk betrokken was geweest.

Het congres liep toen evenwel reeds ten einde en er was weinig belangstelling meer voor zijn in slecht Engels gehouden toespraak.

Een van de deelnemers die sterk voor actie pleitte was Maarten van Rossum (van de Socialistische Jeugd). Al het belastende materiaal dat over de NAVO bijeen was gebracht, aldus deze spreker, moest gebruikt worden om het publiek te overtuigen van de anti-democratische opzet van de NAVO.

"De strijd tegen de NAVO is een anti-kapitalistische strijd. "Er moet een gemeenschappelijke actiebasis worden gevonden voor allen "die aan deze strijd deelnemen", aldus de SJ-er.

De eerstvolgende "actie" was uiteraard de voor zaterdagmiddag geplande demonstratie door Amsterdam. Reeds teleurgesteld door de tamme afloop van het congres deed Erik de Lange een beroep op alle congresdeelnemers toch vooral aan deze demonstratie mee te doen, aangezien anders het congres geheel mislukt zou zijn.

De demonstratie

De demonstratie had een vreedzaam verloop ondanks enkele pogingen van kleinere groepen om wanordelijkheden te veroorzaken. De orde-dienst van de NSR en de SJ deed alle moeite om de deelnemers in de hand te houden. Afgezien van een paar korte zit-acties o.a. op de Dam en een dreigende excursie van een groepje heethoofden in de richting van het kantoor van de Griekse luchtvaartmaatschappij, deden zich geen incidenten voor.

Behoort bij brief no. 978.578

- 4 -

Opmerkelijk was, dat vooral de Franse deelnemers telkens weer tot fellere acties poogden aan te zetten. Na afloop van de eerste congresdag waren zij het, die voorstelden het program voor zaterdag te wijzigen en tot een meer militante manifestatie over te gaan. Tijdens de demonstratie waren het opnieuw deze Fransen die zich het minst van de ordedienst aantrokken en incidenten trachtten uit te lokken.

De demonstratie duurde ca twee uur. Om half zeven 's avonds werd de stoet op de Westermarkt ontbonden.

Buitenlandse deelnemers

Aan het congres namen in totaal ca 90 buitenlanders deel.

Uit Frankrijk waren ruim 20 personen overgekomen, vrijwel allen lid van de UNEF, onder wie:

Marc Olivier (pseudoniem van Jean-Claude Boisseau geboren 22-1-1948 te Parijs).

Roland Demarcy (geboren 30-7-1940 te Rivarennes).

Uit Duitsland was een delegatie van ongeveer 18 SDS-ers op het congres aanwezig. De stand van de SDS-Aken, die de eerste avond in het congrescentrum was opgesteld, bleek de volgende dag te zijn opgeheven.

Uit België werden 6 deelnemers gesignaleerd, onder wie:

Guido Totté (geboren 27-6-1945 te Antwerpen). Hij verving de aanvankelijk geplande spreker, n.l.

François Vercammen (geboren 30-10-1944 te Antwerpen), lid van de Socialistische Jonge Wachten, die alleen aan de demonstratie deelnam.

Voorts een ongeïdentificeerde man, die bij voorkeur in het gezelschap verkeerde van de bekende trotskisten Huib Riethof en Theo Wiering.

Uit Denemarken:

Erik Jensen (geboren 3-9-1937 te Kopenhagen), lid Deens Vietnam Comité.

Niels Froelich (mogelijk: Niels Erik Frøhlich, geb. 10-12-1945,

Taastrup), lid van de SUF, Socialistisch Jeugd Forum.

Marten Thing (onbekend).

Richard Jørgensen (onbekend).

Behoort bij brief no. 978.578

- 5 -

Uit de Afrikaanse landen:

David Sibeko (alias David Maphuzana Subako, geboren 26-8-1938;
reizend op een Tanzaniaanse pas).

George Sangumba (geboren 7-10-1944 in Angola; reizend op een Kenyase pas)

De 2e congresdag bevonden zich een 4-tal Afrikanen in de zaal, die veel belangstelling ondervonden van de zijde van de pers.

Uit Italië:

Pietro Marcenaro (geboren 2-6-1946 te Genua).

Uit Engeland:

David Triesman (geboren 30-10-1943), lid van de Revolutionary Socialist Student Federation (RSSF) en de Radical Student Alliance (RSA).

Uit Zweden zouden vier deelnemers naar het congres zijn afgevaardigd. Mogelijk reisden zij in gezelschap van in Zweden verblijvende Amerikaanse deserteurs.

U.S.A.

Waarschijnlijk woonden een 16-tal Amerikanen het congres bij, van wie de volgenden konden worden geïdentificeerd:

Bill Jones (William C. Jones, geboren 17-4-1947 te St. Louis, Missouri).

Betrokkene deserteerde in 1968 uit het Amerikaanse leger en is thans waarschijnlijk voorzitter van het American Deserters Committee in Zweden.

Hij was niet van te voren aangekondigd als spreker.

Direct na het uitspreken van zijn rede verliet hij het gebouw door een zijdeur en werd op het congres niet meer waargenomen.

Joseph Nelson (geboren 26-6-1948 te Carterville) een deserteur, sinds juli 1969 met verblijfsvergunning wonend in Upsala, Zweden.

Cay Nelson-Bird (geboren 27-2-1950 te Cody).

Joel Parker (geboren 3-12-1947 te N.Y.C.) dienstweigeraar, thans verblijvend in Parijs.

Patricia Nogent (geboren 26-5-1949 te Washington) studente, wonend te Merca, IJsland.

- 6 -

Bonnie Friedman (geboren 26-6-1946 te New York) onderwijzeres, wonend te Bell Harbor.

Virginia Lotts (geboren 12-3-1949 te Cynchburg) studente in Arlington.

Op de eerste congresdag werd een Newsreel-film vertoond, waarbij een spreker uitleg gaf. Mogelijk was dit de Amerikaan Bob Taylor, die reeds enige tijd in Nederland Newsreel-films vertoont in samenwerking met plaatselijke Cineclubs.

Griekenland

Uit Griekenland zelf was voor zover bekend niemand aanwezig. Wel werd een vrij grote groep uitgeweken Grieken, thans o.m. in Frankrijk en Duitsland verblijvend, gesignaleerd (genoemd werd een aantal van tenminste 12).

De aangekondigde Griek Leloudas (Patriottisch Front) liet verstek gaan. In zijn plaats spraken:

Yannis Andricopoulos (Griekse Studentenunie EFEE)

Dimitrof Manclakos (Griekse Studentenverzetsgroep Rigas Ferraios)

Nathassa Zicku (Patriottisch Front).

Verzetspoëzie werd voorgedragen door: Aspasia Papathanasiou.

Op het congres was verder aanwezig:

Perikles Nearchou (17-4-1944 op Cyprus).

Portugal

Het congres werd ook bijgewoond door een aantal Portugese vluchtelingen, waaronder deserteurs.

Twee niet geïdentificeerde deserteurs traden als spreker op.

Deelnemers uit Oost-Europa werden niet gesignaleerd.

Stg. GEHEIM

VERTROUWELIJK

Follow-up - behoort bij brief no. 978.578

Zoals aangekondigd, werden op zondagmiddag 23 november in gebouw Akhnaton aan de C.Z.Voorburgwal 268, sectiegewijs actievergaderingen gehouden ter bespreking van de follow-up van het congres. Hoewel de organisatoren aanvankelijk bang waren, dat ook dit onderdeel van het anti-NAVO-congres ver beneden de verwachting zou blijven, ziet het er naar uit dat de belangstelling en de resultaten hun niet tegenvielen.

Onder de ca. 125 deelnemers bevonden zich ook buitenlanders. Onder hen waren o.a. drie Fransen, leden van de UNEF, onder wie Marc Olivier, één der vice-presidenten.

Er werd vergaderd in vijf secties, die de volgende onderwerpen behandelden:

1. Zuidelijk Afrika en Portugal. (Ca 30 deelnemers)
2. Acties in het leger. (60 deelnemers)
3. De militaristische wetenschap en bewapening.
4. Griekenland. (20 deelnemers)
5. Geschiedenisonderwijs m.b.t. de NAVO op scholen.

Voor de secties 3 en 5 was vermoedelijk slechts weinig belangstelling.

Voordat de sectievergaderingen begonnen, werd gediscussieerd over de vraag of de te bespreken acties gecentraliseerd of gedecentraliseerd gevoerd moesten worden. Besloten werd tot gedecentraliseerde acties. Een voorstel van een aantal aanwezigen om terstond een "bezoek" te brengen aan een in de haven van Amsterdam liggende Nederlandse kruiser, werd door de meerderheid verworpen. Men wilde eerst vergaderen.

In de sectievergadering over Zuidelijk Afrika en Portugal werd gevraagd om onderduikadressen en werkvergunningen voor vluchtelingen uit deze gebieden. Dr Sietse Bosgra van het Angola-comité deelde mede dat jaarlijks 500 à 1000 personen uit Portugal in Nederland moesten worden opgevangen. Volgens hem lag het voor de hand dat betrokkenen acties zouden gaan voeren tegen het land van herkomst. Ook was men van plan basisgroepen te vormen voor acties tegen fabrieken en bedrijven waar wapens etc. worden vervaardigd. Voorts zou, aldus Bosgra, binnenkort (preciese datum werd niet bekend gemaakt) een demonstratie plaatsvinden in Hamburg tegen het vervoer van goederen (vermoedelijk wapens) naar Portugese gebieden.

VERTROUWELIJK

Tijdens de vergadering van de sectie legeracties, werd voornamelijk gesproken over de zg. protestdienst, d.w.z. dienstneming met het doel anderen te beïnvloeden met hulp van buitenaf. Verder werd gesproken over het bewerken van dienstplichtigen in soldatencafé's in de garnizoensplaatsen. Dit zou, naar werd meegedeeld, reeds plaatsvinden in Ermelo. In dit verband werd ook Grave genoemd. De belangrijkste personen in deze groep waren Jan Halkes van de "witte" BVD en Jaap van Vuure, bestuurslid van de SJ, belast met het contact met dienstplichtigen.

In de Griekse sectie vroeg een van naam onbekende Griek om geldelijke steun aan het verzet in zijn land. Hij had geen bezwaar tegen het opblazen van een Grieks consulaat, maar volgens hem werd de Griekse verzetsbeweging daarmee niet geholpen.

Toekomstige acties

Tijdens het congres werden de volgende acties aangekondigd:

1. Een actie op 29 november 1969 in Brunssum tegen APCENT. De demonstratie zal starten bij het wijkgebouw "De Burcht" aldaar. Vooraf wordt in dat gebouw een bijeenkomst georganiseerd, waar als sprekers zullen optreden: Eric de Lange, bestuurslid NSR, belast met publiciteitszaken, Ernst Verhaar, algemeen secretaris SJ, belast met contacten met andere organisaties, dr Sietse Bosgra, bestuurslid Angola-comité, Leo Klatser, free-lance journalist met contacten in communistische landen en een van naam onbekende Portugese deserteur;
2. Binnenkort wordt een demonstratie in Hamburg gehouden (zie hierboven onder "follow-up");
3. Op 21 februari 1970 wordt in Parijs een internationale conferentie tegen imperialisme en kapitalisme gehouden (zie hiervoor ook blz. 2).

Voorts lanceerde Eric de Lange het idee om een nieuwe internationale "Voorhoede-groep" op te richten. De vorige, in begin 1967 te Brussel opgericht, waarbij voor wat Nederland betref de SJ en "Politeia" waren aangesloten, bestaat nl. in feite niet meer. In die bundeling voerden trotskisten de boventoon, om welke reden de SJ deze organisatie verliet. Merkwaardig genoeg hielden de trotskisten in Amsterdam de boot af.